

วรรณคดี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ เป็นคำที่นำมาใช้กันทั่วไปเพื่อนำมาบรรยายลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล นักการศึกษา นักจิตวิทยา ได้พยายามให้คำจำกัดความของบุคลิกภาพไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

แอลพอร์ต (Allport) กล่าวว่าบุคลิกภาพ คือลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่มีปฏิริยาต่อสิ่งเร้าในสังคม และเป็นคุณสมบัติในการปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น¹

ฮิลการ์ด (Hilgard) กล่าวว่าบุคลิกภาพ คือแบบแห่งลักษณะของบุคคล และวิธีการแสดงออกซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล²

มัน (Munn) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคนเป็นผลรวมของลักษณะทางพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ผลของบุคลิกภาพเกิดจากปฏิริยาร่วมกันระหว่างสถานการณ์ทางชีวภาพ สถานภาพทางสังคม และอิทธิพลทางวัฒนธรรม³

---

¹Gordon W. Allport, Psychology of Personality, 3d ed. (New York : McGraw - Hill Book Co., 1965), p. 5.

²Ernest R. Hilgard and Richard G. Atkinson, Introduction to Psychology, 2d ed. (New York : Harcourt, Brace and World, 1967), p 472.

³Norman L. Munn, Introduction to Psychology, 2d ed. (Boston : Houghton Mifflin Co., 1969), p. 98.

รัช (Ruch) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพคือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในตัวบุคคล ได้แก่ รูปร่างลักษณะภายนอกที่ปรากฏให้เห็น และพฤติกรรมที่แสดงออก รวมทั้งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ภายในตน และลักษณะที่เป็นแบบฉบับของแต่ละคน¹

แอนแนสตาซี (Anastasi) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิกริยาร่วมกัน (interaction) ระหว่างพันธุกรรม (Heredity) และสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมอย่างเดียวกันในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดบุคลิกภาพของบุคคลที่ต่างกัน อย่างไรก็ตาม ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน แม้ว่าบุคคลจะมีพันธุกรรมอย่างเดียวกันก็อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่ต่างกันได้²

เอ็ดเวิร์ด (Edwards) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือรูปแบบของพฤติกรรมที่อยู่ในแต่ละคน ซึ่งเป็นผลจากปฏิกริยาร่วมกันอย่างซับซ้อนของโครงสร้างของร่างกายจากประสบการณ์ที่ผ่านมา³

แคทเทล (Cattell) เชื่อว่า สถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ คือ ครอบครัว รองลงมาคือโรงเรียน สถาบันอาชีพ กลุ่มที่บุคคลเป็นสมาชิก ศาสนา พรรคการเมือง และประเทศชาติ⁴

---

¹ Floyd L. Ruch, Psychology and Life, 7th ed. (New York : McGraw-Hill Book Co., 1965), p. 5.

² Henry Clay Smith, Personality Development (New York : McGraw-Hill Book Co., 1968), p. 111.

³ David C. Edwards, General Psychology (London : The Macmillan Co., 1969), p. 261.

⁴ Raymond B. Cattell, Personality and Social Psychology (San-Diago : Robert L Knopp, 1964), pp. 509-541.

จากคำจำกัดความที่นักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวมาแล้วนั้น พอจะกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะทุก ๆ ด้านที่มีอยู่ในตัวบุคคล ทั้งพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็น และ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายใน โดยทั้งนี้ เป็นผลเนื่องมาจากพันธุกรรม และการเรียนรู้ถึงสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ กัน

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

ความคิดเรื่องทฤษฎีบุคลิกภาพนี้ มีความแตกแยกไปมากมาย นักทฤษฎีแต่ละคนก็มีความเชื่อต่างกันไป ที่ไม่เหมือนกันก็เพราะแต่ละคน เน้นความสำคัญไปคนละอย่าง จากหนังสือทฤษฎีจิตวิทยาของ อบรม สนิทบาล¹ ก็พอจะสรุปกลุ่มนักทฤษฎี ซึ่งมีความเชื่อคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันในทฤษฎีบุคลิกภาพไว้ดังนี้

1. กลุ่มนักทฤษฎีที่มีความเชื่อทางค่านพลังแรงขับ (Dynamic Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีรากฐานมาจากแรงขับภายในบุคคล บุคลิกภาพของบุคคลจะต่างกันไปเพราะแรงผลักดันภายในที่ต่างกันนั่นเอง บางครั้งก็จะเกิดการขัดแย้งกันเองภายในบุคคล (Conflict) ส่วนบุคคลใดจะใช้วิธีการแก้ไขความขัดแย้งอย่างไร จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงบุคลิกภาพของเขา นักทฤษฎีที่มองบุคลิกภาพในแง่นี้มี ฟรอยด์ (Freud)

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ เชื่อว่าลักษณะจิตใจของบุคคลสามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)

2. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแยกประเภทของบุคลิกภาพ (Type Theory)

กลุ่มนี้เชื่อว่าบุคลิกภาพของมนุษย์อาจแยกออกเป็นหมู่หรือพวกได้ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ที่สำคัญคือ จุง (Jung) เชลตัน (Sheldon) และเครชเมอร์ (Kretschmer)

---

¹อบรม สนิทบาล, รวมทฤษฎีจิตวิทยา (พระนคร : โอเคียนส์โคร์, 2520),
หน้า 152 - 180.

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Jung ได้แบ่งไว้เป็น 2 ประเภท คือ

- ก. บุคลิกภาพที่ชอบเก็บตัว (Introversion) มีลักษณะเด่นคือ ไม่ชอบ
สูงส่งกับผู้อื่น ความคิดและตัดสินใจจะยึดตัวเองเป็นหลัก
- ข. บุคลิกภาพที่ชอบแสดงตัว (Extroversion) มีลักษณะเด่นคือ เป็นคน
เปิดเผย คุยเก่ง ว่างเปล่า ปรับตัวได้ดีในสิ่งแวดล้อมชนิดต่าง ๆ

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างของเซลล์ัน เขามีความเห็นว่าเป็นบุคลิกภาพของ
มนุษย์ขึ้นอยู่กับรูปร่างลักษณะของคนนั้น โดยแยกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- ก. พวกที่มีรูปร่างอ้วนกลม ป้อม (Endomorphy)
- ข. พวกที่มีรูปร่างสูงใหญ่เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อแข็งแรง (Mesomorphy)
- ค. พวกที่มีรูปร่างบอบบาง ผอม (Ectomorphy)

2.3 ทฤษฎีบุคลิกภาพของเครชเมอร์ ได้ศึกษาและวางหลักไว้ 4 พวก คือ

- ก. พวกที่ร่างกายผอมสูง ตัวยาว แขนยาว ความสูงของร่างกายไม่
สมดุลกับน้ำหนัก (Asthenic Type)
- ข. พวกที่มีรูปร่างอ้วน เตี้ย คอใหญ่สั้น ภาวะอาหารโต
(Pyknic Type)
- ค. พวกที่มีร่างกายแข็งแรงมาก กล้ามเนื้อเติบโตมาก และส่วนต่าง ๆ
ของร่างกายเจริญทุกส่วน (Athletic Type)
- ง. พวกที่ไม่จัดอยู่ในทั้งสามพวกแรก (Dysplastic Type)

3. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแบ่งบุคลิกภาพตามลักษณะนิสัย (Trait Theory)

กลุ่มนี้มองบุคลิกภาพในแง่ของลักษณะย่อย ๆ หลายลักษณะรวมกัน นักจิตวิทยา
กลุ่มนี้มีหลายคน เช่น แอลพอร์ต (Allport) และกิลด์ฟอร์ด (Guilford)

3.1 ทฤษฎีจิตวิทยาของแต่ละบุคคลของแอลพอร์ต ได้แบ่งแยกลักษณะบุคลิกภาพออก
เป็น 2 ลักษณะใหญ่ คือ

ก. ลักษณะสามัญ (Common Traits) ได้แก่ลักษณะที่สามารถเปรียบเทียบกันได้กับบุคคลทุกคน เช่น ในเรื่องค่านิยมทางสังคม ศาสนา การเมือง การเศรษฐกิจ

ข. ลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Disposition) ได้แก่ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ และทำให้เรามีบุคลิกภาพต่างกัน แอลพอร์ทได้แยกออกเป็นส่วนตัวย่อย ๆ 3 ส่วนคือ

1. ลักษณะเด่นของบุคคล (Cardinal Traits)

2. ลักษณะร่วมที่หลายคนมีส่วนร่วมด้วยกัน (Central Traits)

3. ทักษะคติของบุคคลที่มีในการตอบโต้สภาพการณ์ต่าง ๆ กัน

(Secondary Traits) โดยไม่เกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีต หรือความต้องการจากภายนอก

3.2 กิลด์ฟอร์ด (Guildford) แบ่งลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลตามคุณลักษณะ (Trait) ได้ 7 ลักษณะ คือ

3.2.1 ทางด้านความสนใจ (Interests) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำงานด้วยมือ

3.2.2 ทางด้านความต้องการ (Needs) เป็นความปรารถนาที่มีอยู่ชั่วชีวิตของมนุษย์ เช่น ความต้องการยกย่องนับถือ

3.2.3 ทางด้านทัศนคติ (Attitudes) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งของและความคิดเห็น เช่น ทัศนคติต่อการเมือง

3.2.4 ทางด้านความถนัดตามธรรมชาติ (Aptitudes) เป็นเรื่องของความสามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติงานต่าง ๆ

3.2.5 ทางด้านสภาพทางอารมณ์ (Temperament) เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง

3.2.6 ทางด้านสรีรวิทยา (Physiology) เป็นเรื่องการทำงานของระบบอวัยวะต่าง ๆ เช่น การหายใจ

3.2.7 ทางค่านรูปร่างภายนอก (Morphology) เป็นเรื่องของโครงสร้างหรือรูปร่างของร่างกาย เช่น ความสูง น้ำหนัก

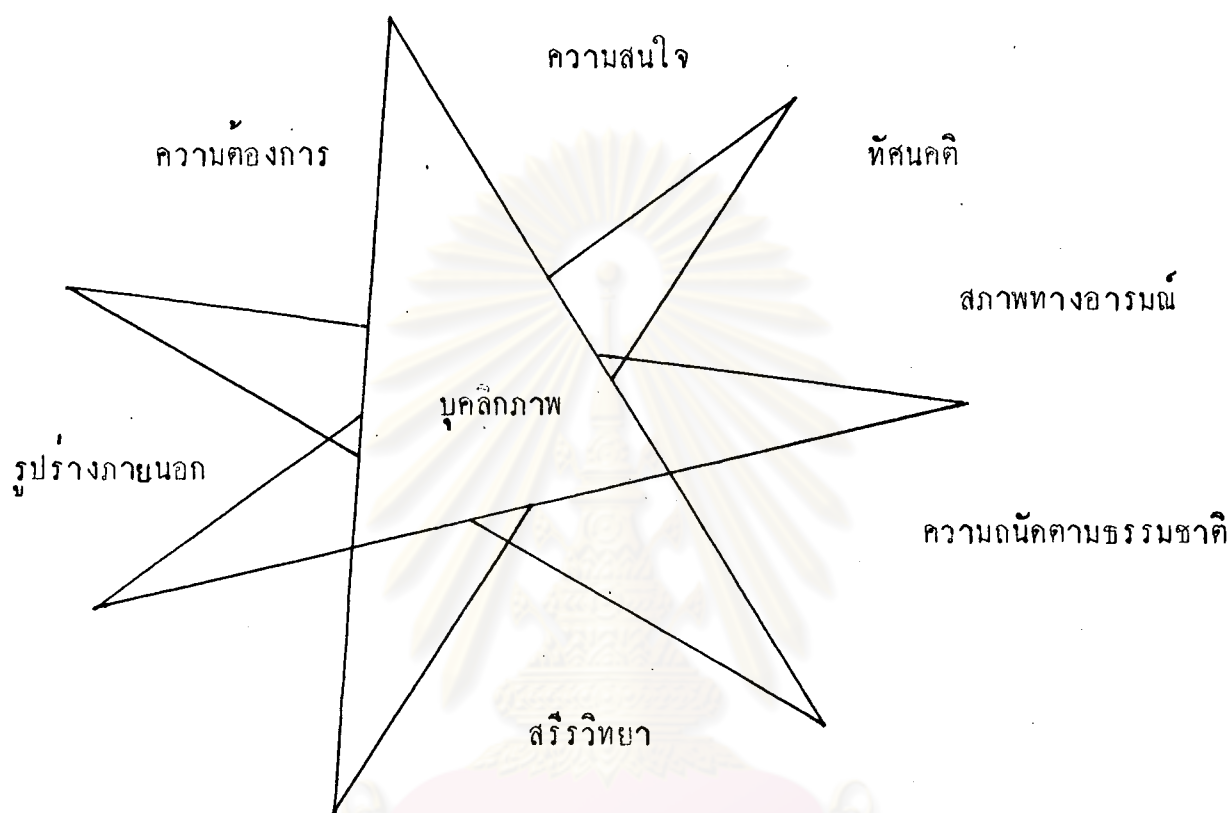
ลักษณะทั้ง 7 ประการ จะประสานสัมพันธ์ (Integrated Whole) เป็นหน่วยเดียวกัน ดังภาพ¹

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹David C. Edwards, General Psychology (London : The McMillan Co., 1968), p. 214.

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะที่เป็นส่วนประกอบของบุคลิกภาพตามทัศนะของกิลฟอร์ด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

010399

i 17361813

4. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อว่าบุคลิกภาพเป็นส่วนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ
(Organismic Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เห็นว่า การเข้าใจบุคลิกภาพจำต้องเข้าใจส่วนรวมไม่ สามารถแยกส่วนได้ ที่เขาเน้นมากก็คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่จะพัฒนา ไปได้อย่างดี ถ้าได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นักทฤษฎีกลุ่มนี้ ได้แก่ โรเจอร์ (Rogers) และมาสโลว์ (Maslow)

4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับคนของโรเจอร์ ได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ส่วน คือ

ก. ศูนย์รวมของประสบการณ์ทุกชนิด (Organism) ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคล และที่เขาเข้าไปเกี่ยวข้องของควยทั้งหมดจะผสมผสานกันเรียกว่า ฟีนอมีนัลฟิลด์ (Phenomenal Field)

ข. ส่วนของอิตรที่รวมความรู้สึกนึกคิดของเราไว้ทั้งหมด (Self) เป็นส่วนหนึ่งของฟีนอมีนัลฟิลด์ (Phenomenal Field)

4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของมาสโลว์ เชื่อว่ามนุษย์มีแรงผลักดัน โดยธรรมชาติที่จะแสวงหาในสิ่งที่ตั้งาม ทฤษฎีของเขาได้ย้าว่าในการตอบสนองของความ ต้องการต่าง ๆ จะต้องเริ่มจากขั้นต้น คือ ความต้องการทางสรีรวิทยาไปสู่ขั้นสูงตามลำดับ (ความต้องการ ความปลอดภัย ความต้องการเข้าร่วมสังคม ความต้องการได้รับความภาคภูมิใจ และความต้องการเข้าใจและเป็นตัวของตัวเอง) ถ้าความต้องการขั้นต่ำยังไม่ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นสูงจะไม่เกิดขึ้น

5. กลุ่มนักทฤษฎีนี้เชื่อว่าบุคลิกภาพกำเนิดมาจากสังคมสิ่งแวดล้อมของบุคคล
(Social Determinants)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อม เช่น บ้าน โรงเรียน ชุมชน มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพโดยตรง นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ ฟรอมม์ (Fromm) และรายส์แมน (Riesman)

5.1 ทฤษฎีของฟรอมม์ เขามีความเชื่อว่าบุคลิกภาพของคนเป็นผลมาจากแรงกดดันของสังคม และวัฒนธรรมมากกว่าพัฒนาการทางร่างกาย เขาแบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 แบบใหญ่ ๆ คือ

- ก. บุคคลที่มีชีวิตอยู่อย่างเป็นประโยชน์ (Productive)
- ข. บุคคลที่มีชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นประโยชน์ (Nonproductive)

มี 4 พวกคือ

1. พวกที่ต้องอาศัยคนอื่นตลอดกาล (Receptive)
2. พวกที่พยายามต่อสู้ ชุกรัก (Exploitative)
3. พวกที่พยายามสะสมสิ่งต่าง ๆ (Hoarding)
4. พวกที่เปลี่ยนแปลงตัวเองตามสมัยนิยม (Marketing)

5.2 ทฤษฎีของ รัสแมน แบ่งลักษณะของคนเป็น 3 แบบ ตามพัฒนาการของสังคม คือ

- ก. ลักษณะของบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะตามแบบอย่างที่ตั้งสังคมกำหนด (Tradition - directed)
- ข. ลักษณะของบุคคลที่ทำอะไรต่าง ๆ ตามที่ตนกำหนดไว้ (Inner - directed)
- ค. ลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เป็นอันดีกับคนอื่น (Other - directed)

วิธีการสำรวจบุคลิกภาพ

จากความหมายของบุคลิกภาพที่ว่าเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบจากลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงออกให้เห็นได้ สามารถจะอธิบายหรือสำรวจได้ จึงมีนักจิตวิทยาและนักวิชาการพยายามหาวิธีการและสร้างเครื่องมือ หรือแบบสอบเพื่อวัดบุคลิกภาพขึ้น แม้ยังไม่สามารถบ่งบอกแบบสอบที่สามารถวัดบุคลิกภาพได้ทุกแง่ทุกมุมหรือสมบูรณ์ก็ตาม แม้กระนั้นในการวัดบุคลิกภาพของบุคคลก็สามารถมีสิ่งที่ยอมรับกันว่าสามารถวัดบุคลิกภาพตามลักษณะที่ต้องการจะทราบได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. วัตถุประสงค์จริง ๆ ของแต่ละบุคคล คือพิจารณาว่าบุคคลนั้นทำอะไร ประพฤติ
 คนอย่างไรต่อสภาพแวดล้อม และบุคคลทั่วไป ซึ่งทำได้ทั้งวิธีสังเกตและวิธีทดสอบ

2. ทัศนคติของบุคคลอื่น ๆ คือ คนเห็นว่าบุคคลอื่น ๆ กล่าวถึงบุคคลนั้นอย่าง
 ไร ทำโดยวิธีการให้ผู้อื่นประมาณค่า (Rating Rvocation)

3. พิจารณาสິงที่บุคคลนั้นกล่าวถึงตนเอง คือวิเคราะห์บุคคลนั้นว่ามองเห็นตนเอง
 อย่างไร อาจทำโดยโดยการสัมภาษณ์ ให้ตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) หรือกรอก
 รายการสำรวจ สามารถทำเป็นมาตรฐานได้โดยคะแนนของคำตอบที่มีอยู่ในรายการสำรวจ
 หรือแบบสอบถามจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นภาพเรื่องบุคลิกภาพของบุคคลนั้น

4. สมมุติสภาพการณ์ให้บุคคลนั้นพิจารณา แล้ววัตถุประสงค์ของบุคคลนั้นในสภาพ
 การณ์นั้น ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นได้แสดงตนเองอย่างเต็มที่ วิธีการนี้ปฏิบัติได้โดย
 สมมุติเหตุการณ์ หรือรูปหมึก หรือรูปภาพ ภาพปั้นต่าง ๆ ให้กับบุคคลที่ถูกวัดพิจารณาแล้วให้
 แสดงพฤติกรรมออกมา พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกวัดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการสะท้อนบุคลิก
 ภาพของผู้นั้น¹

อาคามส์ (Adams) ให้ความเห็นว่า การที่จะสำรวจบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลนั้น
 ทำได้ 2 วิธี คือ

1. การสำรวจทางจิตวิทยา (Psychometric Approach) ซึ่งพยายามที่จะคาด
 คเนแต่ละลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ประกอบด้วยแบบสอบถามหรือแบบสำรวจบุคลิกภาพ
 (Personality Questionnaire or Inventory) วิธีฉายออก (Projective
 Techniques) ซึ่งอาจจะใช้วิธีสัมภาษณ์หรืออาศัยอัตชีวประวัติ

2. การสำรวจทางคลินิก (Clinical Approach) ซึ่งใช้การสังเกต
 สัมภาษณ์ และเทคนิคอื่น ๆ ที่ได้จากแนวทางที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของแต่ละคน

¹ปราโมทย์ เคนอัมพร, "บุคลิกภาพและพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร
 มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 15.

ปัญหาและความขัดแย้งแต่ละคน¹

ฟรีแมน (Freeman) ได้แบ่งวิธีการประเมินบุคลิกภาพออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ

3 ประเภท ดังนี้คือ

1. แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scales) ใช้ในการประมาณค่านิยมทางสังคม ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ สถานภาพในกลุ่ม ความชอบไม่ชอบ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ประเมินค่าต่อบุคคล ๆ หนึ่ง โดยใช้ผู้ตัดสินมากกว่า 1 คน ถ้าผู้ตัดสินมากเท่าไร ความแม่นยำก็จะมีมากขึ้น และจะลดความคลาดเคลื่อนลงด้วย

2. รายการสำรวจบุคลิกภาพ (Personality Inventories) เป็นแบบสอบถามสำหรับประเมินค่าตัวเอง ซึ่งไม่เฉพาะแต่พฤติกรรมที่เปิดเผย แต่รวมถึงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ต่อคนอื่น และสิ่งแวดลอม เป็นการประเมินผลจากการพิจารณาตัวเอง

3. แบบฉายออก (Projective Tests) มีหลายแบบได้แก่ ภาพ (Pictures) หยดหมึก (Ink blots) ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete Sentence) ความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ (Word Association) การเขียนและการวาดรูป (Writing and Drawing) เพื่อที่จะเลือกคำตอบซึ่งแสดงถึงโครงสร้างบุคลิกภาพส่วนตัว ความรู้สึก ค่านิยม เจตนาารมณ์ ลักษณะการปรับตัว เป็นการฉายให้เห็นบุคลิกภาพภายใน โดยดูจากการตีความและการสร้างสรรค์ ซึ่งไม่สามารถใช้รายการสำรวจได้²

ทุก ขุมสาย ได้อธิบายถึงวิธีสำรวจบุคลิกภาพว่ามีอยู่ 5 วิธีด้วยกัน

¹Georgia Sachs Adams, Measurement and Evaluation in Education (New York : Holt, Rinehart & Winston, 1966), pp. 261-265.

²Frank S. Freeman, Theory and Practice of Psychological Testing (New York : Holt Rinehart & Winston, 1963), pp. 519-520.

1. วิธีการสังเกต การสังเกตเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ทุกแขนง แต่ปรากฏ การอันซับซ้อนอย่างเช่น พฤติกรรมของคน เป็นสิ่งที่สังเกตุพิจารณาให้ได้เรื่องราวละเอียด ถัดกันไต่ยาก เราต้องเลือกสังเกตเพียงปฏิกริยาอันใดอันหนึ่งเป็นคราว ๆ ไป

2. วิธีการทดสอบ การทดสอบประกอบด้วยข้อบกพร่อง หลายสิ่งซึ่งผู้ทดสอบ ตั้งขึ้นโดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่วไปเป็นมาตรฐาน ซึ่งบางข้อเป็นคำถามเกี่ยวกับความกลัว ความวิตกกังวล บางก็เกี่ยวกับความนิยมในลัทธิการเมือง หรือเศรษฐกิจต่าง ๆ (บางก็เกี่ยวกับความสนใจในสิ่งต่าง ๆ หรือปฏิกริยาที่คนทำอยู่เสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้น ๆ) เป็นต้น ผู้ทดสอบต้องร่วมมือร่วมใจเป็นผู้ทดสอบในการตอบคำถามต่าง ๆ เพื่อให้การทดสอบได้ผล ตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นวิธีนี้จึงใช้ได้สำหรับรวบรวมข้อเท็จจริงบางชนิดเท่านั้น

3. การประเมินค่า โดยการเลือกลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นเครื่องเช็คชู้ให้บุคลิกภาพ เคนสะกุดตา เช่น ความสงบสุข แล้วให้หลาย ๆ คนช่วยกันประเมินค่าบุคลิกภาพของผู้ถูก ประเมินค่าอันนั้นตกอยู่ในขั้นไหน คือมีความสงบเสงี่ยมมากน้อยเพียงไร โดยมากจะแบ่งขนาด ของลักษณะต่าง ๆ ออกเป็น 5 หรือ 7 ส่วน ตั้งแต่มากที่สุด จนถึงน้อยที่สุด ตามหลักการแจก แจกปกติในระเบียบวิธีสถิติ การประเมินค่าจะถูกต้องเพียงใด ต้องแล้วแต่ผู้ประเมินค่าจะรู้จัก ผู้ถูกประเมินค่ามากน้อยเพียงไร ผู้ประเมินค่ายิ่งมากคน การประเมินค่าก็ยิ่งถูกต้องแน่นอนขึ้น เพราะการลำเอียงจะหักลบกัน ตัวเลข 1 2 3 4 5 แสดงปริมาณของลักษณะ และเป็น ประโยชน์ในการคิดคำนวณ เพื่อจะเปรียบเทียบตามระเบียบวิธี

4. การวิเคราะห์ตัวเอง คือการประเมินค่าตัวเอง แบบวิเคราะห์ตัวเองจะเป็น คำถามปรนัย การวิเคราะห์ตนเองนี้จะมีประโยชน์ในการเลือกอาชีพให้เหมาะกับบุคลิกภาพ ของคน

5. การสัมภาษณ์ มีหลักการคล้าย ๆ กับการวิเคราะห์ตัวเอง ต่างกันที่ว่ามีผู้ สัมภาษณ์มาตั้งคำถามให้เราคิดตอบ เพื่อวิเคราะห์ตัวเอง ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้จับบันทึก และ ประเมินค่าบุคลิกภาพของเรา ผู้สัมภาษณ์ไม่ใช่คำถามจริง ๆ แต่การสัมภาษณ์จะดำเนินไป

เหมือนการสนทนา ผู้ถูกสนทนาจะไม่รู้ว่าถูกทดสอบบุคลิกภาพ¹

การสำรวจบุคลิกภาพนั้นสรุปได้ว่ามีวิธีการสำรวจอยู่หลายวิธี ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมเกี่ยวกับผู้ที่ต้องการจะสำรวจ และสิ่งที่จะสำรวจหรือศึกษา การที่ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย ไฮโคโลจิคัล อินเวนเทอร์รี่ : ซี พี ไอ

(The California Psychological Inventory : CFI) เป็นแบบสำรวจในการศึกษาวิจัยก็เนื่องจากแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ เป็นแบบสำรวจที่ใช้กับคนปกติ ไม่มีความผิดปกติทางจิตใจ (Non - Psychiatrically Disturbed)² และโดยส่วนรวมแล้วแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ มีรายการสำรวจที่ดีที่สุดในขณะนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน การพัฒนาแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ อยู่ในขั้นสูงเพราะมีการวิจัยเกี่ยวกับรายการสำรวจนี้มากมาย และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ³

ความเป็นมาของแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ

แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ นี้เป็นแบบสำรวจที่ แฮร์ริสัน จี. กัฟ (Harrison G. Gough) ได้สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1953 และได้ทำการปรับปรุงเรื่อยมา⁴ จนถึงครั้งหลังสุดในปี ค.ศ. 1965 ลักษณะแบบสำรวจที่กัฟ ได้สร้างขึ้นนี้มีข้อกระทำทั้งสิ้น 480 ข้อ สำรวจบุคลิกภาพ 18 ด้าน คือ

1. ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance : Do)

¹ม.ล.ศุภ ชุมสาย, จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน (พระนคร : ไทน์วัฒนาพานิช, 2508), หน้า 348.

²Harrison G. Gough, Manual for the California Psychological Inventory (California : Consulting Psychologists Press, 1969), p. 5.

³ประชุม อ้าวอรุณ, การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา (กรุงเทพมหานคร : ไทน์วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 449.

⁴Gough, Manual for the California Psychological Inventory, pp. 10-11.

2. คำนความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for Status : Cs)
3. คำนการเข้าสังคม (Sociability : Sy)
4. คำนการวางตัวในสังคม (Social Presence : Sp)
5. คำนการยอมรับตนเอง (Self Acceptance : Sa)
6. คำนความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of Well-Being : Wb)
7. คำนความรับผิดชอบ (Responsibility : Re)
8. คำนสังคมประเพณี (Socialization : So)
9. คำนการควบคุมตนเอง (Self Control : Sc)
10. คำนความอดทน (Tolerance : To)
11. คำนการสร้างภาพประทับใจให้กับผู้อื่น (Good Impression : Gi)
12. คำนลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Communality : Cm)
13. คำนสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement Via Conformity:Ac)
14. คำนสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Achievement Via Independence : Ai)
15. คำนประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual Efficiency : Ie)
16. คำนการมีความคิดตามหลักจิตวิทยา (Psychological Mindedness : Py)
17. คำนความยืดหยุ่นได้ (Flexibility : Fx)
18. คำนความมีลักษณะของหญิง (Femininity : Fe)

แบบสำรวจบุคลิกภาพที่กัพ ได้สร้างขึ้นนี้ได้อาศัยความเที่ยง (Reliability) โดย
ใช้วิธีการทดสอบซ้ำ (Test - Retest) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 266
คน เป็นชาย 101 คน หญิง 125 คน ได้ค่าความเที่ยงของลักษณะบุคลิกภาพแต่ละลักษณะอยู่
ระหว่าง 0.75 ถึง 0.54 (ดูรายละเอียดจากตารางในภาคผนวก ค) ส่วนความตรง
(Validity) กัพได้อาศัยความตรงของลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้านไว้อย่างละเอียด ตัวอย่างเช่น

ลักษณะบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ก็พ ด้ให้นักเรียนแพทย์ 70 คน ตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพที่วัดลักษณะนี้ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้จากการตัดสินของอาจารย์แพทย์ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .48 เป็นต้น¹ ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ บางด้าน ก็พ ด้หาความตรงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสองชุด ชุดที่หนึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการที่ผู้ตอบตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ในด้านใดด้านหนึ่งของบุคลิกภาพ คะแนนชุดที่สองเป็นคะแนนที่ได้จากการที่ผู้ตอบตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพอื่น ซึ่งสำรวจบุคลิกภาพในด้านเดียวกัน ตัวอย่างเช่น บุคลิกภาพด้านประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ใหกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ที่วัดบุคลิกภาพด้านนี้ แล้วนำคะแนนที่ได้จากแบบวัดเชาว์ปัญญาของเทอร์แมน (Terman Concept Mastery Test of Intelligence) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .58

ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 สุวรรณ ญาณวงศ์ และคณะมีความประสงค์ที่จะศึกษาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทย โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป ของก็ฟ จึงได้นำแบบสำรวจนี้มาแปลเป็นภาษาไทย และได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการสำรวจบุคลิกภาพของคนไทย โดยได้รับการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์แผนกวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาจิตวิทยา 25 ท่าน ได้หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split - Half) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนวัดสังเวช จำนวน 60 คน เป็นชาย 30 คน หญิง 30 คน ได้ค่าความเที่ยงของลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้านมีค่าระหว่าง .84 ถึง .44 (ดูรายละเอียดจากรายงานในภาคผนวก ค) ลักษณะของแบบสำรวจฉบับภาษาไทยที่ สุวรรณ ญาณวงศ์ และคณะได้แปลไว้มีจำนวนข้อกระทงทั้งสิ้น 294 ข้อ สำรวจบุคลิกภาพ 16 ลักษณะ ทั้งนี้โดยบุคลิกภาพด้านสังคมประภค(Socialization:So) และการมีความคิดตามหลักจิตวิทยา (Psychological Mindcdness : Py) ออก

¹ Ibid., p. 20.

เนื่องจากผู้แปลอ้างว่า จากการหาความเที่ยงได้ค่าความเที่ยงต่ำ คือได้ .33 และ .05 ความล่าช้า¹ และตัดข้อกระทงตั้งแต่ข้อ 461 ถึง 480 ออก เนื่องจากผู้แปลได้อ้างถึง กัฟ ที่ได้อธิบายไว้ในหนังสือคู่มือการใช้แบบสำรวจว่าสามารถตัดทิ้งได้ เพราะเป็นข้อที่ไม่ได้จัดเข้าไว้ในลักษณะหนึ่งใน 18 ลักษณะ² ค่าตัดข้อกระทงในแบบสำรวจฉบับภาษาไทยนี้ เรียงความล่าช้าต่างจากที่ กัฟ ได้เรียงล่าช้าไว้ เนื่องจากผู้แปลได้ตัดข้อกระทงออกบางข้อดังกล่าวข้างต้น สำหรับความตรง (Validity) ผู้แปลไม่ได้หาไว้ โดยอ้างว่าแบบสำรวจเดิม นั้น กัฟ ได้หาไว้แล้ว และมีค่าสูง

ในปี พ.ศ. 2518 ยุกติ ฤาชา ได้ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ฉบับภาษาไทยที่ สุวรรณ ญาณวังสะ และคณะได้แปลไว้นี้เป็นเครื่องมือในการสำรวจบุคลิกภาพ โดยมีได้แก้ไขตัดแปลง หรือตัดทอนข้อกระทงใดกระทงหนึ่งออกเลย และได้หาความเที่ยงของแบบสำรวจโดยทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นนักศึกษาปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 60 คน คำนวณหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร คูเคอร์-ริชาร์ดสันที่ 21 (Kuder-Richardson Formula 21) เพื่อหาความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ได้ค่าความเที่ยงของบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ ระหว่าง .67 ถึง .42³

ในปี พ.ศ. 2522 สุภาพร ฌนาพร ได้ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ฉบับเดียวกันนี้เป็นเครื่องมือในการสำรวจบุคลิกภาพ เพื่อการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยตัดข้อกระทงที่ 163 ซึ่งมีข้อความว่า "ฉันอยากเป็นพยาบาล" ออก และได้หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสำรวจนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาเตรียมแพทย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 60 คน

¹สุวรรณ ญาณวังสะ, "การศึกษาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กไทยในโรงเรียนรัฐบาลสหศึกษาในพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 135.

²Gough, Manual for the California Psychological Inventory, p. 6.

³ยุกติ ฤาชา, "สัมพันธภาพระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้าย มหาวิทยาลัยมหิดล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 59.

คำนวณหาความเที่ยงโดยใช้สูตร คูเคอร์-ริชาร์ดสันที่ 21 (Kuder Richardson Formula 21) เพื่อหาความคงที่ภายใน ได้ค่าความเที่ยงของบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ ระหว่าง .21 ถึง .83¹

งานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบสำรวจ ซี พี ไอ

ในปี ค.ศ. 1960 โบว์แมน และแมททิว (Bowman and Mothews) ได้ศึกษาความแตกต่างกันของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา กับนักเรียนที่ต้อออกจากโรงเรียนกลางคัน ไม่อาจเรียนให้จบชั้นมัธยมได้ โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ เป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 10 ผลปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนจบชั้นมัธยมมีลักษณะบุคลิกภาพด้านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Cs) สังคมประกิต (So) ความรับผิดชอบ (Re) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) สูงกว่าพวกที่ไม่สามารถเรียนให้จบชั้นมัธยม²

ในปีเดียวกัน แมกซ์เวลล์ (Maxwell) ได้ศึกษาในทำนองเดียวกันกับที่โบว์แมน และแมททิว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 9-12 ของโรงเรียนมัธยม 3 แห่งตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศ โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ เป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลปรากฏว่า ให้นักเรียนชายพวกที่เรียนสำเร็จมีคะแนนบุคลิกภาพสูงกว่าพวกที่เรียนไม่สำเร็จ ในด้านกรมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Cs) การวางตัวในสังคม (Sp) การยอมรับตนเอง (Sc) สังคมประกิต (So) ความอดทน (To) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ในนักเรียนหญิงที่เรียนสำเร็จมีคะแนนบุคลิกภาพสูงกว่า

¹ สุภาพร ฉมาพร, "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 78.

² Harrison G. Gough, "Graduation form High School as Predicted form the CPI," Psychological in the School 3 (July 1960) : 209.

พวกที่เรียนไม่สำเร็จในด้านความรู้รู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Wb) ความรับผิดชอบ (Re) สังคมประทีก (So) การยอมรับตนเอง (Sa) ความอดทน (To) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ae) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสมอง¹

ในปี ค.ศ. 1962 กัฟ (Gough) ได้นำแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ไปวัดบุคลิกภาพของนักเรียนระดับมัธยมในประเทศอิสราเอล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมจากโรงเรียนในเมืองต่าง ๆ 4 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ควบคุมระดับสติปัญญา โดยการทำให้แบบวัดสติปัญญาทั่วไปชนิดไม่ใช้คำพูด (Non - Verbal General Intelligence Test) ผลการวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบที่กระตุ้นให้เกิดความสำเร็จในการเรียน (Achievement Motive Seales) คือ สัมฤทธิผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และ สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) มีความสัมพันธ์กับเกรด .32 และ .35 ตามลำดับในนักเรียนชาย และมีความสัมพันธ์ .33 และ .29 ในนักเรียนหญิง สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Equation) ซึ่งรวมลักษณะสัมฤทธิผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และความยึดหยุ่น (Fx) เข้าด้วยกัน ให้ค่าความแม่นยำตรงตามคำทำนาย (Predicted Validity) เป็น .43 และ .45 ตามลำดับ²

ในปี ค.ศ. 1965 เอ็กเบิร์ต และบิเกลโลว์ (Egbert and Bigelow) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของบุคลิกภาพที่สำรวจด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

1. ระหว่างนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนตามแบบแผน

¹Ibid., p. 211.

²Harrison G. Gough, " A Cross Cultural Study of Achievement Motivation," Journal of Applied Psychology 48 (June 1964) : 191.

(Traditional Study) กับนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนแบบอิสระ
(Independent Study)

2. ระหว่างนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนแบบอิสระกับนักเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนแบบอิสระ

3. ระหว่างนักเรียนที่พอใจในการเรียนแบบอิสระกับนักเรียนที่ไม่พอใจในการเรียนแบบอิสระ

4. ศึกษาถึงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของระหว่างความสำเร็จจากการเรียน กับความพอใจและไม่พอใจภายในกลุ่มนักเรียนแบบอิสระ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนในปี ค.ศ. 1965 ของมหาวิทยาลัยบริกแฮม ยังก์ (Brigham Young University) ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการเรียนตามแบบแผนกับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการเรียนแบบอิสระ

2. พวกที่ประสบความสำเร็จในการเรียนแบบอิสระมีคะแนนบุคลิกภาพด้านประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) และความรับผิดชอบ (Re) สูงกว่าพวกที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนแบบอิสระ

3. พวกที่มีความพอใจในการเรียนแบบอิสระมีคะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ (Re) สูงกว่าพวกที่ตำหนิพอใจในการเรียนแบบนี้

4. พวกที่ประสบความสำเร็จแต่ไม่พอใจในการเรียนแบบอิสระ มีคะแนนบุคลิกภาพด้านกวีรเข้าสังคม (Sy) และสังคมประเกศ (So) สูงกว่าพวกที่ประสบความสำเร็จและพอใจในการเรียนแบบนี้

5. ระหว่างพวกที่ประสบความสำเร็จและพอใจในการเรียนแบบอิสระกับพวกที่ไม่ประสบความสำเร็จ และไม่พอใจในการเรียนแบบอิสระ พวกแรกมีคะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ (Re) และการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สูงกว่าพวกหลัง

6. ระหว่างพวกที่ประสบความสำเร็จแต่ไม่พอใจในการเรียนแบบอิสระกับพวกที่ไม่ประสบความสำเร็จแต่พอใจในการเรียนแบบอิสระ พวกแรกมีคะแนนบุคลิกภาพด้านสังคมประภค (So) ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Pb) การเข้าสังคม (Sy) ประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) และการรวมกันขององค์ประกอบด้านสังคมประภค (So) การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) และการยอมรับตนเอง (Sa) สูงกว่าพวกหลัง¹

ในปี ค.ศ. 1967 วัตสัน (Watson) ได้ทำการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพคนต่าง ๆ กับความถนัดทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยไอโอวา จำนวน 300 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 100 คน กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มปกติ หมายถึงนักศึกษาที่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้และเรียนเป็นปีแรก ปีการศึกษา 1959 กลุ่มที่ 2 และ 3 เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จล้มเหลว ในการปรับตัวนั้น วัตสัน ให้สถาบันแนะแนวของมหาวิทยาลัยเป็นผู้คัดเลือกให้ โดยใช้นักศึกษาปีการศึกษา 1957-1960 ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ เป็นเครื่องมือในการสำรวจบุคลิกภาพ ใช้คะแนนความถนัดจากผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ax) กับด้านประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Cs) การเข้าสังคม (Sy) ความรับผิดชอบ (Re) และความอดทน (To) ในนักศึกษากลุ่มที่ 2 ซึ่งประสบความสำเร็จล้มเหลวในการปรับตัว

3. สัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มที่ 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับบุคลิกภาพ 6 ด้านด้วยกันคือ ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Cs) ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Pb) ความอดทน (To) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตาม

¹ Robert L. Egbert and Gordon S. Bigelow, "Personality Factors and Independent Study," Journal of Educational Research 62 (September 1968) :

ผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสมอง

4. สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของกลุ่มที่ 3 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับบุคลิกภาพ 6 ด้าน คือ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การยอมรับตนเอง (Sa) ความอดทน (To) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) และการมีความคิดตามหลักจิตวิทยา (Py)¹

ในปี ค.ศ. 1973 บริงค์แมน (Brinkman) ได้ทำการศึกษาดังความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพกับชุดการศึกษา (Educational Set) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 2 ระดับ คือ ระดับวิทยาลัย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับวิทยาลัยใช้นักศึกษาปีที่ 1, 2, จากหลายแห่งที่เรียนหลักสูตรทั่วไป (General Studies Curriculum) ให้นักศึกษาทั้งหมดทำแบบทดสอบ อี เอส เอส (Educational Set Scales : ESS) แล้วแบ่งนักศึกษาเรียงตามคะแนนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดและต่ำสุดมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มสูง 41 คน และกลุ่มต่ำ 43 คน แล้วให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจระหว่าง 2 กลุ่ม โดยแยกเพศหญิงกับชาย ผลปรากฏ กลุ่มสูงได้คะแนนบุคลิกภาพสูงกว่ากลุ่มต่ำทั้งในเพศหญิง และเพศชาย ในเดือนทุกด้าน นอกจากบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้ (Ex) ที่กลุ่มต่ำมีบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่า และเฉพาะในเพศชาย บุคลิกภาพด้านประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ของทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีคะแนนเท่ากัน สำหรับในระดับมัธยม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหลายแห่ง ให้นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบแล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เช่นกัน ได้กลุ่มสูง 57 คน กลุ่มต่ำ 60 คน แล้วให้ทั้งสองกลุ่มตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ เฉพาะบุคลิกภาพด้านการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ได้คะแนน อี เอส เอส สูงได้คะแนนบุคลิกภาพทั้ง 3 ด้านสูงกว่ากลุ่มที่ได้คะแนน อี เอส เอส ต่ำ ทั้งเพศชายและเพศหญิง สำหรับเพศชายไม่มีความ

¹Charles G. Watson, "The California Psychological Inventory as a Predictor of Academic Achievement in Normal and Maladjusted College Males," Journal of Educational Research 61 (September 1977) : 10.

แตกต่างของบุคลิกภาพด้านการสร้างความประทับใจ ให้กับผู้อื่น (Gi) ระหว่าง 2 กลุ่ม และสำหรับเพศหญิง กลุ่มสูงได้คะแนนบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่ากลุ่มต่ำ¹

ในปีเดียวกัน ในการ์ค(Nygard) ได้ทำการศึกษา ผลของการได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทสตรี ความสนใจในวิชาชีพ และความสนใจในงานบ้านของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ กับมาตรวัด ไอ-อี (Internal External Scale : I - E Scale) และแบบสำรวจความสนใจในวิชาชีพ เอส วี ไอ บี (SVIB) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มควบคุม คือผู้ที่ได้รับความรู้ในเรื่องบทบาทของแต่ละเพศ
2. กลุ่มที่ได้รับความรู้โดยวิธีบรรยาย เกี่ยวกับจิตวิทยาของบทบาทสตรี
3. กลุ่มที่ไม่มีลักษณะผู้นำ แต่ได้อ่านตำราจิตวิทยามบทบาทสตรี
4. กลุ่มที่ไม่มีลักษณะผู้นำ แต่ไม่ได้อ่านตำราจิตวิทยามบทบาทสตรี

ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างทั้ง 4 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญ แต่กลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม แสดงความชื่นชมยินดี ในลักษณะวีรบุรุษทางทหารมากกว่าลักษณะของวีรสตรี²

ต่อมาในปี ค.ศ. 1975 กิลเบิร์ต (Gilbert) ได้ทำการวิจัยโดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี.พี.ไอ ร่วมกับแบบสำรวจศักยภาพของการเป็นผู้นำชื่อ Managerial Key for the CPI) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาลจิตเวช จำนวน 40 คน สาขาอายุรศาสตร์ - ศัลยศาสตร์ จำนวน 32 คน ในเมืองชิคาโก ปรากฏผลดังนี้ คือ ลักษณะการเป็นผู้นำพยาบาลทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มจิตเวชในด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุถึง

¹ E.H. Brinkman, "Personality Correlates of Educational Set in Classroom, "Journal of Educotional Reseavch 66 (January 1973) : 221.

² Mellisa Farly Nygard, "Effect of Conciousness Raising Group Versus Lectures About Woman on the Personalities and Career Interests and Home Making Interests of Female Students in Nursing," Dissertation Abstracts International 34(November 1973): 3151-A -

สถานภาพ(Cs) การเข้าสังคม(Sy) การวางตัวในสังคม(Sp) การยอมรับตนเอง(Sa) และความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Wb) สูงกว่าพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพทั้งสองกลุ่มมาทำเป็นแผนภูมิเส้น(Profile) พบว่าได้ค่าสูงกว่าเกณฑ์ปกติ แสดงว่าพยาบาลทั้ง 2 กลุ่มเป็นผู้ที่มีการปรับตัวทางด้านสังคม และทางค่านิยมที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพ¹ /

ในปี พ.ศ. 2517 ศศิธร อารยเวชกิจ ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ร่วมกับแบบประเมินผลการประกอบอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง พบว่าลักษณะบุคลิกภาพโดยส่วนรวมของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่แพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพมีบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น(Do) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ(Cs) การยอมรับตนเอง (Sa) การเข้าสังคม(Sy) สูงกว่าเภสัชกร ส่วนทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพมีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (Sy) และความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ(Cs) สูงกว่าเภสัชกร²

ในปี พ.ศ. 2521 นณิ ไชยกิจ ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มกับคนงานวัยหนุ่มเพื่อศึกษาลักษณะของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มใน 3 ลักษณะ ความผิดได้แก่ความผิดต่อทรัพย์สิน ความผิดทางเพศ เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจบุคลิกภาพ คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ฉบับภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่ ผู้กระทำผิดวัยหนุ่มในสถานแรกรับเรือนจำกลางนครปฐม ทัดตสถานวัยหนุ่มบางเขน และทัตสถานวัยหนุ่มนนทบุรี จำนวน 323 คน และคนงานวัยหนุ่ม 100 คน ผลปรากฏว่า

¹

Marie A. Gilbert, "Personality Profiles and Leadership Potential of Medical-Surgical and Psychiatric Nursing Graduation Student," Nursing Research 24 (March-April 1975) : 125-130.

² ศศิธร อารยเวชกิจ, "บุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกรและทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 45.

1. บุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่ม สูงกว่าบุคลิกภาพของคณงานวัยหนุ่ม 12 ลักษณะ ได้แก่ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Cs) การเข้าสังคม (Sy) ความรู้สึกที่ตนเองมีค่านิยมอยู่ (Wb) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ae) ประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) การควบคุมตนเอง (Sc) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) ความยืดหยุ่นได้ (Fx) มีเพียงลักษณะเดียวที่ต่ำกว่าของคณงานวัยหนุ่ม คือ ลักษณะการเจริญวัยทางสังคม (So)

2. บุคลิกภาพของผู้กระทำผิดต่อทรัพย์สินและผู้กระทำผิดทางเพศ ไม่แตกต่างกันในทุกลักษณะบุคลิกภาพ แต่บุคลิกภาพของผู้กระทำผิดต่อชีวิตสูงกว่าบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดต่อทรัพย์สินและผู้กระทำผิดทางเพศ ใน 15 และ 16 ลักษณะ ตามลำดับ มีความไม่แตกต่างกันเพียง 2-3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะความอดทน (To) ความยืดหยุ่นได้ (Fx) และสัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai)

3. บุคลิกภาพของผู้กระทำผิดต่อชีวิตสูงกว่าบุคลิกภาพของคณงานวัยหนุ่มใน 17 ลักษณะ มีเพียงลักษณะเดียวที่ไม่แตกต่างกัน คือ ความยืดหยุ่นได้ (Fx)

4. บุคลิกภาพของผู้กระทำผิดต่อทรัพย์สิน สูงกว่าบุคลิกภาพของคณงานวัยหนุ่มใน 11 ลักษณะ และต่ำกว่าใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการเจริญวัยทางสังคม (So) และความมีลักษณะของหญิง (Fe)

5. บุคลิกภาพของผู้กระทำผิดทางเพศสูงกว่าบุคลิกภาพของคณงานวัยหนุ่มใน 4 ลักษณะ คือ ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การเข้าสังคม (Cs) ความอดทน (To) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie)¹

ในปีเดียวกัน ยุพิน ตันศิรินทร์ ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาหญิงในคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาพยาบาล นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาทันตแพทย์ นักศึกษาเภสัช นักศึกษาพยาบาลสาธารณสุข นักศึกษากายภาพบำบัด และ

^{1/๑} 1. ฌี โยภกิจ, "การประเมินบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มตามแบบ ซี พี ไอ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 70.

นักศึกษาเทคนิคการแพทย์ จำนวน 181 คน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ฉบับภาษาไทยเป็นเครื่องมือ ผลปรากฏว่า

1. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาคนอื่น ๆ มีความแตกต่างกัน 11 ลักษณะ คือ ค่านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การควบคุมตนเอง (Sc) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) ความมีลักษณะของหญิง (Fe) ความรับผิดชอบ (Re) และการเจริญวัยทางสังคม (So)
2. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ 5 ลักษณะ คือ ค่านความรับผิดชอบ (Re) การเจริญวัยทางสังคม (So) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) ความอดทน (To) และสัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai)
3. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาทันตแพทย์ 6 ลักษณะ คือ ค่านความรับผิดชอบ (Re) ความอดทน (To) การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py)
4. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างจากนักศึกษาเภสัช 2 ลักษณะ สูงกว่า 1 ลักษณะ คือ การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) ต่ำกว่า 1 ลักษณะ คือ ค่านความรับผิดชอบ (Re)
5. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลสาธารณสุข 6 ลักษณะ คือ ค่านความรับผิดชอบ (Re) ความอดทน (To) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) และการเจริญวัยทางสังคม (So)
6. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างจากนักศึกษากายภาพบำบัด 2 ลักษณะ สูงกว่า 1 ลักษณะ คือ ค่านความมีลักษณะของหญิง (Fe) ต่ำกว่า 1 ลักษณะ คือ บุคลิกภาพค่านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do)

7. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่านักศึกษาเทคนิคการแพทย์ 1 ลักษณะคือ คำนวณความมีลักษณะของหญิง (Fe)¹

ในปี พ.ศ. 2526 บรรจบ สุวรรณพิทักษ์ ได้ทำการศึกษามุมมองบุคลิกภาพของครูพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซี พี ไอ เป็นเครื่องมือในการสำรวจ ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน ผลปรากฏว่า

1. ครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่ม มีความเฉลียวฉลาด ชอบการแข่งขัน วาเริง ชอบกิจกรรมทางสังคม มีอารมณ์ขัน มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ในขณะเดียวกันเป็นคนใจร้อน เจ้าอารมณ์ คือวัน มีความคิดยึดตามแบบแผน และมีพฤติกรรมที่แสดงตนมากเกินไป
2. คะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาชายสูงกว่าคะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาหญิง
3. คะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี สูงกว่าคะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
4. คะแนนบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคมของครูพลศึกษาในช่วงอายุ 31-35 ปี แตกต่างกับครูพลศึกษาในช่วงอายุ 25-40 ปี
5. คะแนนบุคลิกภาพด้านการเจริญวัยทางสังคมของครูพลศึกษาในช่วงอายุ 26-30 ปี แตกต่างกับครูพลศึกษาในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป

---

¹ยุพิน ตันติชนพันธ์, "ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 61.

6. คะแนนบุคลิกภาพด้านความมีลักษณะของหญิงในช่วงอายุ 21-25 ปี กับอายุ 26-30 ปี แตกต่างกับครูพลศึกษาในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹⁰⁷ 1บรรจบ สุวรรณพิทักษ์, "บุคลิกภาพของครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือแบบสำรวจบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย" (วิทยานิพนธ์ปริกฤตมาหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 120.